

РАДОН У СРБИЈИ

КОМЕ СЕ ОБРАТИТИ ЗА ДОДАТНЕ
ИНФОРМАЦИЈЕ О РАДОНУ?

ИНТЕРНЕТ АДРЕСА О РАДОНУ:
<http://cosmic.ipb.ac.rs/radon/index.html>

МОЖЕТЕ СЕ ОБРАТИТИ И НА
ЕЛЕКТРОНСКУ АДРЕСУ:
radon@srbatom.gov.rs

ИЛИ ПИСМОМ НА АДРЕСУ:

АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ
ЗРАЧЕЊА И НУКЛЕАРНУ СИГУРНОСТ СРБИЈЕ

МАСАРИКОВА 5/ХУ 11000 БЕОГРАД, СРБИЈА
Т. +381 11 3061 552 | Ф. +381 11 3061 552

ЧИЊЕНИЦЕ О РАДОНУ КОЈЕ МОРАТЕ ЗНАТИ:

1. Радон је, после пушења, други по значају узрочник рака плућа
2. Тестирање на радон одабраних објеката врши се у оквиру Националног програма мерења радона
3. Куће и станове са повишеном концентрацијом радона могуће је „поправити“

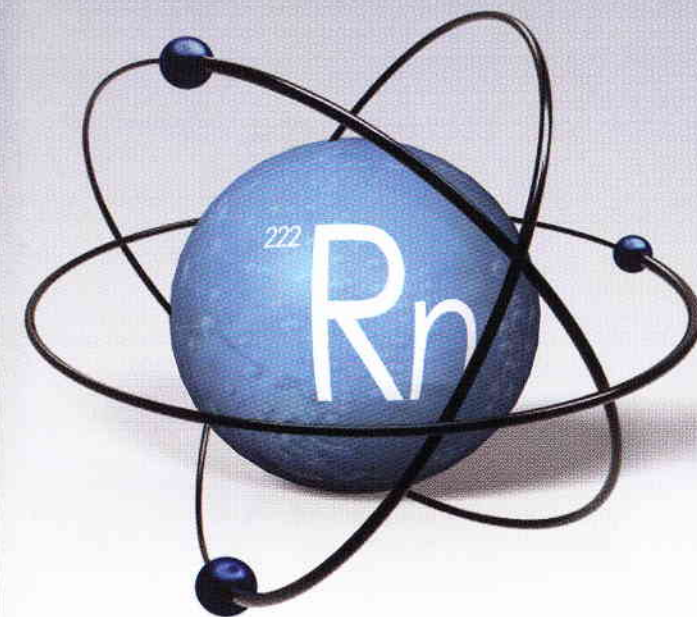
**ИЗМЕРИТЕ КОНЦЕНТРАЦИЈУ РАДОНА У
СВОМ ДОМУ!**

**ЗАШТИТИТЕ СВОЈУ ПОРОДИЦУ ОД
РАДОНА!**

АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ
ЗРАЧЕЊА И НУКЛЕАРНУ СИГУРНОСТ СРБИЈЕ

**ВОДИЧ ЗА ТЕСТИРАЊЕ НА
РАДОН У ОКВИРУ
НАЦИОНАЛНОГ ПРОГРАМА
МЕРЕЊА РАДОНА У СРБИЈИ**

КАКО ИЗМЕРИТИ КОНЦЕНТРАЦИЈУ РАДОНА У КУЋИ ИЛИ СТАНУ?

У оквиру Националног програма мерења радона у Србији мерење концентрације радона врши се коришћењем пасивних уређаја у којима се региструје алфа зрачење помоћу нерадиоактивног материјала (од кога се, поред осталог, прави и пластично стакло на наочарима). Детектор је упакован у пластичну црну кутију као на слици. Треба истаћи да је пасивни радонски дозиметар детектор зрачења и није извор никаквог вида зрачења, а самим тим потпуно је **БЕЗОПАСАН**.

Примена је крајње једноставна. Пасивни радонски дозиметар изводи се из заштитне кесице и постави у део просторије где нема потребе за честим померањима, углавном на орманима, креденцима или полицама са књигама, само је битно да не буде у близини извора топлоте. Примери добро и лоше одабраних позиција дозиметара у дневној и спаваћој соби дати су на сликама. Период експонирања траје најмање три месеца, а у овој кампањи мерења предвиђено је да то буде од октобра 2015. до априла 2016. године.

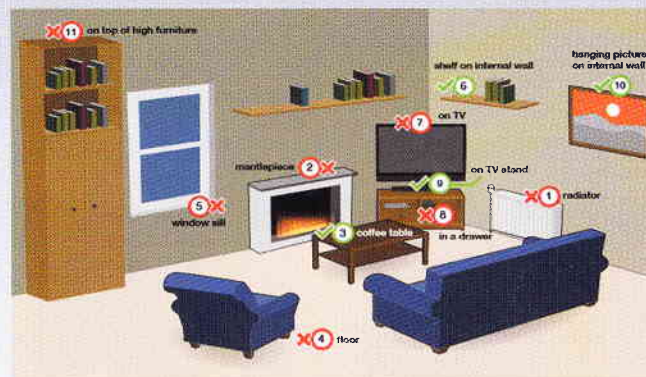

Након експонирања радонски дозиметар шаље се у овлашћену лабораторију где се врши хемијски третман (сличан развијању фотографског филма) и путем оптичког микроскопа читава се одговарајућа концентрација радона.

Добијени резултати у оквиру ове националне кампање мерења биће анализирани и презентовани јавности, као и појединачно учесницима у пројекту. То ће уједно бити темељ за прављење будућег националног акционог плана у Србији чији је основни циљ смањење дугорочних ризика излагања радону у затвореним просторијама.

КАКО ДА СЕ ВИ И ВАША ПОРОДИЦА УКЉУЧИТЕ У НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМ МЕРЕЊА РАДОНА У СРБИЈИ?

Национални програм мерења радона у Србији представља део техничке сарадње који Република Србија има са Међународном агенцијом за атомску енергију под називом Унапређење регулаторне инфраструктуре и правног система. Циљ програма је мапирање радона у Србији, односно процена радиолошке изложености радону у боравишним просторијама услед удисања овог гаса. У сарадњи са надлежним министарствима Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, као носилац пројекта, и радна група за радон, припремиће пропратни материјал и одржати серију предавања у свим већим градовима, центрима управних региона у Србији.

Добро постављени детектори:

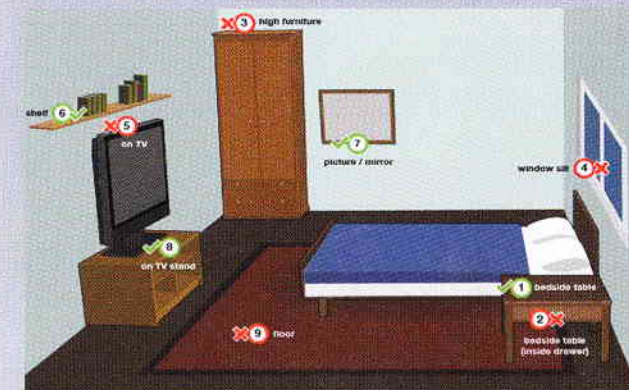
- На полици за књиге
- На сточићу
- На полици на којој је ТВ (али испод или поред ТВ-а)
- Закачени за слику или огледало

Никако не постављати детекторе:

- На ТВ
- У близини извора топлоте (радијатор, пећ)
- Код прозора
- На под
- На високе ормане
- У фиоке

Сви власници кућа и станова који желе да учествују у пројекту, а са циљем одређивања концентрације радона, попуњавају унапред дефинисан упитник на интернет страни посвећене радону у Србији (<http://cosmic.ipb.ac.rs/radon/index.html>). Тиме исказују заинтересованост да учествују у пројекту.

На овом месту важно је нагласити да је учешће у овом пројекту потпуно **БЕСПЛАТНО**. То је уједно јединствена прилика да проверите квалитет ваздуха који удишете у својим кућама и становима.

Добро постављени детектори:

- На полици за књиге
- На сточићу
- На полици на којој је ТВ (али испод или поред ТВ-а)
- Закачени за слику или огледало

Никако не постављати детекторе:

- На ТВ
- У близини извора топлоте (радијатор, пећ)
- Код прозора
- На под
- На високе ормане
- У фиоке

Планом и програмом предвиђено је да дистрибуција детектора за радон почне у октобру 2015. У процес дистрибуције детектора биће укључени власници кућа и станова који су заинтересовани за учешће у пројекту. У априлу 2016. детектори који су стајали шест месеци у кућама и становима послаће се у овлашћену лабораторију која ће извршити њихову обраду и на тај начин добиће се прва национална мапа радонског ризика у Србији.

Резултати мерења биће представљени власницима кућа и станова у којима се вршило мерење. На основу добијених резултата, у случајевима када концентрација радона пређе тренутно актуелни интервентни ниво од 200 Bq/m³ за новоизграђене или 400 Bq/m³ за постојеће објекте, препоручиће се скуп мера које могу допринети смањењу измерене концентрације радона и самим тим смањењу ризика од добијања рака плућа. Додатно, сви прикупљени подаци за целу Србију омогућиће одређивање референтног националног нивоа концентрације радона за Србију.